



ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

อารักษ์ มุ่งหมาย สริญญา รอดพิพัฒน์ และจินตนา สรายุทธพิทักษ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

กระแสนิยมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นไปอย่างแพร่หลายในสังคมไทย โดยเฉพาะมีแนวโน้มการใช้สูงมากขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น ด้วยความเชื่อผิด ๆ ที่มักได้รับการโฆษณาชวนเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยมากกว่าบุหรี่ทั่วไปซึ่งอาจส่งผลให้กลุ่มวัยรุ่นมีโอกาสดูดบุหรี่ไฟฟ้ามากขึ้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คน จากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น คัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นตัวแทนในแต่ละโรงเรียนแบ่งตามระดับชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า อยู่ในระดับน้อย การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้า อยู่ในระดับกลาง และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า อยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากคนใกล้ชิด ครอบครัว / เพื่อน เป็นแหล่งข้อมูลที่มีการเปิดรับข่าวสารมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีการรับรู้มากที่สุด คือ บุหรี่ไฟฟ้าไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง ประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มากที่สุด คือ การสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เป็นที่ยอมรับ (ดูเท่) และแนวพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากที่สุด คือ ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในความถี่ มากกว่า 7 ครั้ง / สัปดาห์ (2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กันเชิงลบ ขนาดต่ำ ($r = -0.12$) การรับรู้ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.00$) และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ขนาดกลาง ($r = 0.65$) สรุปผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า และการรับรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: การเปิดรับข่าวสาร; การรับรู้; ทศนคติ; แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า



RELATIONSHIP AMONG INFORMATION EXPOSURE, PERCEPTION, ATTITUDES, AND TRENDS IN ELECTRONIC CIGARETTE SMOKING BEHAVIORS IN SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Arrak Mungmai, Sarinya Rodpipat, and Jintana Sarayuthpitak

Faculty of Education, Chulalongkorn University

Abstract

The trend of using e-cigarettes is widespread in Thai society. In particular, there is a tendency to use it more highly among teenagers. There is a common misconception that e - cigarettes are safer than conventional cigarettes. This research was a cross - sectional analytical study with two objectives: 1) to study the level of Information exposure, perceptions, attitudes, and trends in e - cigarette smoking behavior among secondary school students, 2) to study the correlation between information exposure, perceptions, attitudes, and trends in e - cigarette smoking behavior among secondary school students. The 600 samples of high school students in the Bangkok Metropolis were obtained by multi - stage sampling. The research instrument was online questionnaires. The data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean and standard deviation, and Pearson's Correlation Coefficient statistics.

The results of the research were as follows: 1) The information about e - cigarettes was at the low level, awareness about e - cigarettes and attitudes towards e - cigarettes were in the moderate level, and trends in e - cigarette smoking behavior was at a high level. The students received information about e - cigarettes from family does friends. The issue that most recognized was that e - cigarettes didn't contain cancer - causing substances. The most attitudinal point was that I thought e - cigarette smoking made it acceptable, and the most smoking e - cigarette behaviors were that they, students smoked e - cigarettes more than 7 times / week. 2) The results of correlation between trends in e - cigarette smoking behavior; it was found that information exposure was negatively correlated with a high magnitude ($r = - 0.12$), There was no correlation in perceptions ($r = 0.00$), and attitudes of high school students were positively correlated ($r = 0.65$). It was concluded that news exposure and attitude were related to e - cigarette smoking behavior tendency and perception was not correlated with statistically significant exposure at 0.05.

Keywords: Information exposure, Perceptions, Attitudes, e - cigarette smoking behaviors



บทนำ

ปัจจุบันการบริโภคยาสูบได้มีการพัฒนาเป็นการพัฒนาการสูบบุหรี่ผ่านอุปกรณ์การสูบบุหรี่รูปแบบใหม่ คือ บุหรี่ไฟฟ้าหรือบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ (e - cigarette) ที่เริ่มได้รับความนิยมการใช้บุหรี่อย่างแพร่หลายในสังคมไทย และมีแนวโน้มการใช้สูงมากขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น ด้วยความเชื่อผิด ๆ ที่ได้รับการโฆษณาชวนเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยมากกว่าบุหรี่ทั่วไป โดยยกตัวอย่างว่า บุหรี่ปกติมีสารพิษกว่า 6,000 ชนิด แต่บุหรี่ไฟฟ้ามีแค่นิโคติน แต่เมื่อศึกษาพบว่า บุหรี่ไฟฟ้าจะมีปริมาณนิโคตินที่เข้มข้นสูงกว่าใบยาสูบทั่วไป และไม่สามารถควบคุมปริมาณนิโคตินได้ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคได้รับอันตรายจากนิโคตินทำให้อัตราการเต้นของหัวใจสูง และอาจส่งผลต่อความดันโลหิต โดยเมื่อมีการเผาไหม้ สารโพรพิลีน ไกลคอล (Propylene glycol) ที่ใช้ในบุหรี่ไฟฟ้าจะเกิดสารตกค้างที่อาจก่อให้เกิดมะเร็ง และยังพบว่า บุหรี่ไฟฟ้าช่วยเลิกบุหรี่ธรรมดาได้ต่ำ แม้จะหยุดสูบบุหรี่ธรรมดาได้ แต่ผู้สูบกลับต้องการบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ผู้บริโภคติดบุหรี่ไฟฟ้าแทน (Bureau of tobacco control, 2019) นอกจากนี้ผลการสำรวจอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในไทยและต่างประเทศ พ.ศ.2560 ที่สูงขึ้นพบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมบริโภคบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งมีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พื้นที่กรุงเทพมหานคร จาก 945 คน พบว่า มี 30.5% ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า จากความเชื่อผิด 4 ข้อ ที่เชื่อว่า 1. มีกลิ่นหอม 2. ปลอดภัย 3. ทันสมัย และ 4. ทำให้ไม่เสพติด และกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 1,155 คน พบ 61% สูบบุหรี่ไฟฟ้า (Sirirat Loysamut, 2018) ซึ่งสอดคล้องกับ การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ปี 2564 อัตราการสูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี อยู่ที่ 12.7% อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้า 78,742 คน คิดเป็น 0.14 % ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (Statistical National Office, 2021)

จากปัญหาการใช้บุหรี่ไฟฟ้ากำลังเป็นปัญหาสุขภาพคุกคามต่อคนไทยและเยาวชนไทย ดังจะเห็นได้จากข้อมูลที่มีผู้ขายที่กล่าวอ้างถึง บุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัย บุหรี่ไฟฟ้าสูบแล้วไม่มีพิษภัย ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว มีงานวิจัยทางการแพทย์ในปัจจุบันเริ่มมีข้อมูลเกี่ยวกับพิษภัยของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้มากขึ้นเรื่อย ๆ ดังเช่นที่มีการกล่าวกันว่า “มนุษย์เพิ่งรู้จักพิษภัยของบุหรี่เมื่อไม่ถึง 100 ปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบไฟฟ้าก็จะเป็นในลักษณะเดียวกัน คือ เริ่มต้นเราคิดว่าไม่มีพิษภัย แต่เมื่อมีข้อมูลมากขึ้น เราจะเห็นว่ามันมีอันตรายมากกว่าเดิม” แม้ว่าจุดขายของผลิตภัณฑ์เหล่านี้คือมีระดับนิโคตินที่มีความเข้มข้นไม่เท่ากับบุหรี่กันกรอง หรือบุหรี่มวนเอง และพยายามอ้างว่าสามารถใช้เลิกบุหรี่ได้ ซึ่งเป็นการรับข่าวสาร ทำให้เกิดการรับรู้และทัศนคติที่คลาดเคลื่อนไป (Suthat Rungrueang Hiranya, 2020)

แนวโน้มพฤติกรรมป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้ามีความสอดคล้องกับข้อมูลข่าวสารที่บุคคลได้รับ โดยเฉพาะการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ข้อมูล และทัศนคติ ซึ่งเป็นกระบวนการขั้นต้นที่จะนำไปสู่พฤติกรรมป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้า โดยการเปิดรับข่าวสาร (Hawkins, & Mothersbaugh, 2010; Saithip Wachiraphong, 2013) พบว่า การเปิดรับสื่อส่งผลให้บุคคลมีความรู้ มีความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่มีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า (Niranta Sribunthip, Wichan Pawan, Suchitra Boonkla, Pravej Chumkeesarakulkit, & Chakkrit Phonratham, 2018; Phanom Kleechaya, 2018; Boonchutima, Kachentawa, Limpavithayakul, & Prachansri, 2017; Wu et al., 2019) และจากการศึกษาการเปิดรับข่าวสารเป็นการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (แพทย์ พยาบาล บุคลากรสาธารณสุข) เพื่อน ญาติ / สมาชิกในครอบครัว ครู / อาจารย์ จากแหล่งข้อมูลที่



เป็นสื่อมวลชน หมายถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปไฟฟ้า จากโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ เป็นต้น) หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร / วารสาร แผ่นพับ / โปสเตอร์ / ป้ายปิดประกาศทุกชนิด และ 3) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปไฟฟ้าและจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อเฉพาะกิจตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของบุคคลที่เป็นกระบวนการแปลความหมายของข้อมูลจากการสัมผัสกับสิ่งเร้าในรูปของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ปไฟฟ้าที่การคัดเลือกข้อมูล รวบรวม และเรียบเรียงข้อมูล การจัดองค์ประกอบของข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ปไฟฟ้าที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ (Kiatkiat Kaew, Sayamon Phutphit, & Thitiworada Sangked, 2018; Yilmaz, & Malone, 2020; Shiina et al., 2020) ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติของบุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ที่มีความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคล หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นการแสดงความรู้สึกและประสบการณ์ของตัวบุคคลที่ประเมินต่อสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม บุคคล หรือสิ่งของต่าง ๆ ในทางใดทางหนึ่ง เช่น ประเมินความพึงพอใจ ความชอบ หรือประเมินความไม่พึงพอใจ หรือความไม่ชอบ (Hatairat Talyarak, & Juthathip Chuayklai, 2019; Busakorn Phanmetharit, 2019; Raia - Barjat et al., 2020) ซึ่งทั้งหมดเป็นปัจจัยเร่งให้วัยรุ่นอยากทดลองใช้บุหรี่ปไฟฟ้า

จากสภาพปัญหาแนวโน้มการใช้บุหรี่ปไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นสูงขึ้น อีกทั้งยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปไฟฟ้าในกลุ่มประชากรนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นเด็กวัยเรียนที่สามารถเปิดรับข้อมูลการสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บุหรี่ปไฟฟ้าได้ จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และแนวโน้มพฤติกรรมการใช้บุหรี่ปไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้ทราบถึงการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ที่สูบบุหรี่ปไฟฟ้า อีกทั้งเป็นแนวทางให้ครูหรือผู้สนใจสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบรูปแบบการสื่อสารของครู ชุมชน หรือภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ปไฟฟ้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับ การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก
2. การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปไฟฟ้าของนักเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross - sectional analytic study) ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่ภายใต้สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 71,967 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนจาก 4 สังกัด คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมจำนวนทั้งหมด 600 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power 3.1 (Faul, Erdfelder, & Buchner, 2009)

โดยการคัดเลือกตัวอย่าง การสุ่มโรงเรียนใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนจากสังกัดละ 5 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน รวม 20 โรงเรียน การสุ่มนักเรียนนักเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นตัวแทนในแต่ละโรงเรียนแบ่งตามระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 10 คน ซึ่งเป็นนักเรียนสะดวกในการให้ข้อมูลเป็นจำนวนเพียงพอกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 ส่วน ทั้งหมด 40 ข้อ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับชั้น อายุ พฤติกรรม การสูบบุหรี่มวนทั่วไป และโรงเรียนที่สังกัด ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 7 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีมาตรวัด 4 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง และไม่เคย

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 6 ข้อลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีมาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 4 ทศนคติของผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน 8 ข้อลักษณะ ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีมาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าจำนวน 14 ข้อลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) โดยมี มาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ ตั้งใจมากที่สุด ตั้งใจมาก ตั้งใจปานกลาง ตั้งใจน้อย และตั้งใจน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนแบบสอบถามการเปิดรับข่าวสารแบ่งเป็น 4 ระดับ (Natthaphon Rungrotsittichai, 2017) คือ คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.28 – 4.00 หมายถึง มากที่สุด คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.52 – 3.27 หมายถึง มาก คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.76 – 2.51 หมายถึง ปานกลาง และ คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.75 หมายถึง น้อย การแปลผลแบบสอบถามการรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า แบ่งเป็น 5 ระดับ คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 - 4.20 หมายถึง มาก คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 - 3.40 หมายถึง ปานกลาง คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง น้อย และคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

การดำเนินการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและพฤติกรรมศาสตร์ การเปิดรับข้อมูลและข่าวสาร และด้านสุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งได้ค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.90 จากนั้นนำแบบทดสอบออนไลน์ไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาร์ค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเฉลี่ย เท่ากับ 0.81 ในแบบสอบถามออนไลน์ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสาร เท่ากับ 0.90 ส่วนแบบสอบถามออนไลน์ส่วนที่ 3 การรับรู้ เท่ากับ 0.81 ด้วยวิธีของ Kuder - Richardson สูตร KR - 20 ในแบบสอบถามออนไลน์ส่วนที่ 4 ทศนคติ เท่ากับ 0.80 และส่วนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า เท่ากับ 0.89 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปขอรับการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 และและศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ในการนี้คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาแบบเต็มขั้นตอน (Full Board Review) โครงการวิจัยที่ 271/64 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา วันที่รับรอง 23 กุมภาพันธ์ 2565

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ที่จัดทำขึ้นด้วยโปรแกรม Google form โดยนำส่ง URL หรือ QR Code ให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านทาง Line Application ของตัวแทนครูหรือบุคลากรในแต่ละโรงเรียนที่ประสานงานด้วย โดยกำหนดช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)



ผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 600 ชุด ได้รับการตอบกลับคืนมาจำนวน 600 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น และอายุ ($n = 600$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร		กลุ่มตัวอย่าง ($n = 600$)	
		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	326	54.3
	หญิง	274	45.7
ระดับ	มัธยมศึกษาปีที่ 4	300	50
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	150	25
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	150	25
อายุ	15 ปี	163	27.2
	16 ปี	233	38.8
	17 ปี	116	19.3
	18 ปี	87	14.5
รวม		600	100.0

1.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากรของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 326 คน (ร้อยละ 54.3) เป็นเพศหญิง 274 คน (ร้อยละ 45.7) กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 50 (ชาย 196 คน, หญิง 104 คน) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 25 (ชาย 65 คน, หญิง 85 คน) และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 25 (ชาย 65 คน, หญิง 85 คน) มีอายุ 15 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 27 (ชาย 99 คน, หญิง 64 คน) มีอายุ 16 ปี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 (ชาย 132 คน, หญิง 101 คน) มีอายุ 17 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 (ชาย 59 คน, หญิง 57 คน) มีอายุ 18 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 (ชาย 36 คน, หญิง 51 คน)

2. ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังตารางที่ 2



ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคติ และแนวโน้มพฤติกรรม
การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา (n = 600)

ตัวแปร	Mean	S.D.	ระดับ
การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	1.72	0.65	น้อย
การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	2.95	0.74	กลาง
ทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้า	3.22	0.62	กลาง
แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า	3.74	1.17	มาก

2.1 ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารอยู่ใน ระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามแหล่งข้อมูลที่เปิดรับข่าวสารพบว่า แหล่งข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ใน 3 อันดับแรก คือ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจากคนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว / เพื่อน ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Instagram และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จาก Facebook ตามลำดับ

2.2 ระดับการรับรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามประเด็นของการรับรู้พบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ใน 3 อันดับแรก บุหรี่ไฟฟ้าไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.2 เลือกตอบตัวเลือกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง บุหรี่ไฟฟ้าไม่ส่งผลต่อสุขภาพในระยะยาวโดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.5 เลือกตอบตัวเลือกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และบุหรี่ไฟฟ้ามีความอันตรายน้อยกว่าบุหรี่มวนทั่วไป โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.3 เลือกตอบตัวเลือกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

2.3 ระดับทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามประเด็นของทัศนคติพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้าที่เมื่อพิจารณาตามประเด็นของการรับรู้ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้า ที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูงสุด คือ ฉันคิดว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เป็นที่ยอมรับ (ดูเท่) ฉันชอบบุหรี่ไฟฟ้าเพราะไม่มีสารที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง และฉันคิดว่า การสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เข้าสังคมได้ง่ายขึ้น ตามลำดับ

2.4 ระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมรายด้าน 3 อันดับแรก คือ ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ มากกว่า 7 ครั้ง / สัปดาห์ ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ 2 - 7 ครั้ง / สัปดาห์ และนักเรียนมีความตั้งใจเลือกใช้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ปริมาณนิโคตินในระดับกลาง (24 mg) ตามลำดับ แต่แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า มีแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับต่ำเมื่อนับเฉพาะพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 1 สัปดาห์ ดังนี้ ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ 1 ครั้ง / สัปดาห์ ตอบตั้งใจมากที่สุด ร้อยละ 19.83 ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ 2 - 7 ครั้ง / สัปดาห์ ตอบตั้งใจมากที่สุด ร้อยละ 18 ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณที่ มากกว่า 7 ครั้ง / สัปดาห์ ร้อยละ 17.67 และใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะไม่สูบบุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 64.17

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า การเปิดรับข่าวสารกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์กันเชิงลบขนาดต่ำ ($r = -0.12$) การรับรู้กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

บุหรี่ปัฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.00$) และทัศนคติการรับรู้กับแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ปัฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกขนาดกลาง ($r = 0.65$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ การรับรู้ และทัศนคติ กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปัฟฟ้า ($n = 600$)

ตัวแปร	แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ปัฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา		
	r	p	ระดับความสัมพันธ์
การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้า	- 0.12*	0.00	สูง
การรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้า	0.00	0.98	ไม่มี
ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้า	- 0.65*	0.00	สูง

* $p < 0.05$

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าในปัจจุบันมีการนำเสนอข้อมูลที่หลากหลายโดยบางแหล่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของบุหรี่ปัฟฟ้า บางแหล่งอาจให้ข้อมูลที่เป็นเชิงลบต่อบุหรี่ปัฟฟ้า โดยที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้า จากคนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว / เพื่อนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากช่วงวัยของกลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงวัยรุ่นตอนกลางจะมีช่วงอายุตั้งแต่ 15 – 18 ปี ซึ่งเป็นวัยที่จะสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกันมากขึ้นโดยมีเพื่อนเป็นองค์ประกอบทางด้านสังคมซึ่งมีส่วนในการเลือกรับข่าวสาร หากสังคมรอบข้างรอบข้างให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารใดเป็นพิเศษก็อาจจะส่งผลให้เกิดความสนใจตามบุคคลรอบข้าง สอดคล้องกับองค์ประกอบการเปิดรับข่าวสารทางด้านสังคม (Soontree Saelim, 2014) นอกจากการเปิดรับข่าวสารจากคนใกล้ชิดยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าจาก Instagram และ Facebook ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ ในปัจจุบันการเข้าถึงสื่อหรือข้อมูลสามารถเข้าถึงได้สะดวกและง่ายขึ้น สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นสื่อหลักที่กลุ่มวัยรุ่นให้ความสนใจเพราะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แคปเปอร์ (Klapper, 1967) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจแหล่งใดแหล่งหนึ่งโดยจะมักเลือกตามความเห็น และความสนใจของตน

ระดับการรับรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันมีข้อมูลจากหลายแหล่งได้กล่าวเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ว่าสามารถใช้เลิกบุหรี่ปัฟฟ้าได้ และมีสารพิษที่อาจก่อให้เกิดโรคน้อยกว่าบุหรี่ปัฟฟ้าทั่วไปจากข้อมูลดังกล่าวจึงทำบุหรี่ปัฟฟ้าได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริวรรณ แสงอินทร์ และช่อทิพย์ ผลกุล (Siriwan Saeng - in, & Chorthip Pholkusan, 2018) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้รับสารจะเลือกสนใจข้อมูลข่าวสารตามที่ตนเองสนใจและมีเนื้อหาสอดคล้องกับความเชื่อทัศนคติความสนใจ และเมื่อพิจารณาตามประเด็นของการรับรู้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวประเด็นเรื่องอันตรายของบุหรี่ปัฟฟ้ามากที่สุด เนื่องจากประเด็นเรื่อง

อัตรายบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องรู้หากนักเรียนให้ความสนใจบุหรี่ไฟฟ้า และตีความออกมาโดยจะแสดงออกมาในรูปแบบทัศนคติ หรือพฤติกรรม (Natthaphon Rungrotsittichai, 2017)

ระดับทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องด้วยความก้าวหน้าเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ทัศนคติที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า แพร่ผ่านและเปิดกว้างในหลายช่องทาง โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอันตรายของบุหรี่มวนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนา นิลชัยโกวิท (Thana Nilchaikowit, 2008) ได้อธิบายถึงกระบวนการเกิดทัศนคติไว้ว่า กระบวนการเกิดทัศนคติเกิดจากระบบความคิด ข้อสรุปในใจและความคาดหวังซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้และให้ความหมายกับประสบการณ์ต่าง ๆ โดยที่เราอาจตระหนักหรือไม่ตระหนัก

ระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความต้องการที่จะเลิกสูบบุหรี่ทั่วไป สอดคล้องกับผลวิจัยของ อุ่นกั๋ง แซ่ลิม (Unkang Sae Lim, 2017) ที่พบว่า เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าเกิดจากทัศนคติการรับรู้ เกี่ยวกับบุหรี่มวนทั่วไปซึ่งแต่ละบุคคลได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อแนวโน้มการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในหรืออาจมีพฤติกรรมการใช้ทั้งบุหรี่ไฟฟ้า และบุหรี่มวนทั่วไปควบคู่กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Sasin Business Administration Institute of Chulalongkorn University, 2014) พบว่า ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าควบคู่ไปกับบุหรี่ทั่วไป มากกว่าการใช้เพื่อทดแทนบุหรี่ทั่วไปอย่างสิ้นเชิง ทั้ง ๆ ที่ผู้ใช้ส่วนมากใช้ด้วยเหตุผลเพื่อการลด ละ เลิกบุหรี่อย่างเด็ดขาด ข้อเสนอแนะที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับภัยและความเข้มข้นของปริมาณนิโคตินที่ตนใช้อยู่

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่า การเปิดรับข่าวสารกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบขนาดสูง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจากการแสดงพฤติกรรมของบุคคลมีปัจจัยหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมถึงปัจจัยในด้านการเปิดรับข่าวสาร โดยพบว่าการสื่อสารถือเป็นเครื่องมือที่ทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจร่วมกัน

การรับรู้กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากการรับรู้ของแต่ละบุคคลแตกต่างกันจึงทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาแตกต่างกันโดยขึ้นกับสิ่งเร้าของแต่ละบุคคลที่ได้ประสบมาและถูกตีความโดยแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (Natthaphon Rungrotsittichai, 2017) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ไว้ว่า กระบวนการทางความคิด และจิตใจของมนุษย์ที่แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดที่มีผลมาจากกระบวนการรับและตีความสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่สัมผัสด้วยความแตกต่างกัน แต่ละบุคคลจึงมีการรับรู้ และพฤติกรรมที่แตกต่าง

ทัศนคติกับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันขนาดสูง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของทัศนคติที่สรุปได้ว่า ทัศนคติ คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งหรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึกจะเห็นได้ว่าการที่



บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างก็เนื่องมาจากบุคคลมีความเข้าใจมีความรู้สึกหรือมีแนวความคิดแตกต่างกันนั่นเอง (Kornwin Kornprasertwit, 2014) ซึ่งความสัมพันธ์ของทัศนคติกับแนวโน้มพฤติกรรม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Kalaya Wiriya, Prapaporn Chu Kamnid, & Angsuma Apichao, 2019) ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ พฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่

สรุปผลการวิจัย

ระดับการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามีคะแนนเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย ระดับการรับรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ระดับทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง และระดับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ในส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทัศนคติ กับแนวโน้ม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติมีความสัมพันธ์ กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า และการรับรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่องบุหรี่ และบุหรี่ไฟฟ้า ควรมีให้ความรู้เกี่ยวกับอันตราย ของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าและอันตรายของสารตกค้างในน้ำยาและควันของบุหรี่ไฟฟ้า บุหรี่ไฟฟ้าให้ มากขึ้นเนื่องจากการหาข้อมูลปัจจุบันเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามีจำนวนน้อยและข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และ การสร้างทัศนคติในเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าไม่สามารถทำให้เลิกพฤติกรรมการสูบบุหรี่มวนธรรมดาได้
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบุหรี่ไฟฟ้าควรเข้ามาควบคุมการซื้อขายบุหรี่ไฟฟ้าอย่าง จริงจังเนื่องจากในปัจจุบันบุหรี่ไฟฟ้าสามารถหาซื้อได้จากช่องทางออนไลน์ผ่านทางเฟซบุ๊ก ไลน์ และช่องทาง การค้าออนไลน์อื่น ๆ ที่ทำให้เด็กเยาวชนเข้าถึงได้ง่าย โดยที่บุหรี่ไฟฟ้ายังผิดกฎหมายในประเทศไทย

References

- Boonchutima, S., Kachentawa, K., Limpavithayakul, M., & Prachansri, A. (2017). Longitudinal study of Thai people media exposure, knowledge, and behavior on dengue fever prevention and control. *Journal of infection and public health*, 10(6), 836 - 841. doi: 10.1016/j.jiph.2017.01.016
- Bureau of Tobacco Control Department of Disease Control. (2019). *Department of disease control warns electronic cigarette users risk of death*. Retrieved from <https://ddc.moph.go.th/otpc/news.php?news=9478>
- Busakorn Phanmetharit. (2019). Factors predicting child care behavior of parents. *Songklanakarin Journal of Nursing*, 39(2), 23 - 36.



- Faul, F., Edgar, E., & Buchner, A. - G. L. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior Research Methods*, 41(4), 1149 - 1160.
- Hatairat Talyarak, & Juthathip Chuayklai. (2019). Knowledge, attitudes and behaviors of dengue fever prevention and control of people. *The 10th National and International Hat Yai Academic Conference*, (pp.1505 – 1514). Hat Yai University.
- Hawkins, I. D., & Mothersbaugh, D. L. (2010). *Consumer Behavior: Building Marketing Strategy*. NY: McGraw - Hill Irwin.
- Kalaya Wiriya, Prapaporn Chu Kamnid, & Angsuma Apichao. (2019). Knowledge and attitude about cigarettes with student cigarette behavior. *Journal of Wittaya Service Prince of Songkla University*, 30(1), 66 - 74.
- Kiatkiat Kaew, Sayamon Phutphit, & Thitiworada Sangked. (2018). Factors related to the prevention behavior of Sika virus in pregnant women, Sai Ngam District, Kamphaeng Phet Province. *Journal of Public Health*, 28(2), 255 - 262.
- Klapper, J. T. (1967). Discussion. In Thayer (Ed.), *Communication: Concepts and Perspectives*. Washington, DC: Spartan Books.
- Kornwin Kornprasertwit. (2014). *Attitude, knowledge, understanding, behavior and characteristics of the use of technology that influenced the Albarracin, the decision to use the automatic telephone charges of the people in Bangkok 2015* (Master's thesis), Bangkok University.
- Natthaphon Rungrotsittichai (2017). *Perception of attitude and behavior towards electric cigarettes* (Master's thesis), Thammasat University.
- Niranta Sribunthip, Wichan Pawan, Suchitra Boonkla, Pravej Chumkeesarakulkit, & Chakkrit Phonratham. (2019). *Disease prevention and control behavior of the Department of Disease Control of Thailand Year 2019*. Nonthaburi: The Agricultural Cooperative Printing House of Thailand.
- Phanom Kleechaya. (2018). Digital media awareness among podcast listeners. *Journalism*, 36(3), 59 - 76.
- Raia - Barjat, T., Prioux, C., Leclerc, L., Sarry, G., Grimal, L., Chauleur, C., . . . Forest, V. (2020). Elemental fingerprint of human amniotic fluids and relationship with potential sources of maternal exposure. *Journal of Trace Elements in Medicine and Biology*, 60. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jtemb.2020.126477>
- Saithip Wachiraphong. (2013). Exposure, perception and attitude towards movies. From the news that appears on Twitter. *JC journal*, 6(1), 47 - 69.



- Sasin Business Administration Institute of Chulalongkorn University. (2014). *The project to study the impact of electric cigarettes towards the stakeholders in Thailand and the management suggestions from the government*. Tobacco Monopoly, Ministry of Finance.
- Shiina, A., Niitsu, T., Kobori, O., Idemoto, K., Hashimoto, T., Sasaki, T., ... & Iyo, M. (2020). Relationship between perception and anxiety about COVID - 19 infection and risk behaviors for spreading infection: A national survey in Japan. *Brain, Behavior, & Immunity - Health*, 6, 100101. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.bbih.2020.100101>
- Siriwan Saeng - in, & Chorthip Pholkusan. (2018). *Perception of risk of pregnancy health behavior and the demand for the holistic health service of pregnant women* (Doctoral dissertation), Burapha University.
- Soontree Saelim. (2014). *The attitude of consumers towards the internet billboard* (Master's Thesis), Siam University.
- Sirat Loysamut. (2018). New tobacco products in social media networks. *Journal of Health Law and Public Health*, 5, 13 - 29.
- Statistical National Office. (2021). *Statistical Yearbook Thailand*. Bangkok: National Statistical Office.
- Suthat Rungrueang Hiranya. (1 February 2020). *Electronic cigarettes, tobacco, "transform" sinner in saint stains*. Retrieved from <http://www.wongkarnpat.com/>
- Thana Nilchaikowit. (2008). *Articles of the 2008 academic conference entitled: The art of contemplative oriented transformative facilitation education for human development*. Bangkok: Center for Intellectual Education Project Mahidol University.
- Unkang Sae Lim. (2017). Unkang Sae Lim, survey, behavior and perception of the use of electric cigarettes in Thailand. *Academic Conference of Kasetsart University* 65, 386 - 391.
- Wu, F., Yang, L., Islam, M. T., Jasmine, F., Kibriya, M. G., Nahar, J., ... & Chen, Y. (2019). The role of gut microbiome and its interaction with arsenic exposure in carotid intima - media thickness in a Bangladesh population. *Environment international*, 123, 104 - 113. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.envint.2018.11.049>
- Yilmaz, Ö., & Malone, K. L. (2020). Preservice teachers perceptions about the use of blended learning in a science education methods course. *Smart Learning Environments*, 7(1), 1 - 21. Retrieved from <https://doi.org/10.1186/s40561-020-00126-7>

Received: May 17, 2022

Revised: June 6, 2022

Accepted: June 13, 2022

